

державну Агенцію із захисту тварин, яку, окрім іншого, наділено повноваженнями подавати судові позови проти порушників закону.

У польському законі про захист тварин [3], ухваленому в 1997 року, велику увагу приділено не лише захисту тварин від жорстокого поводження і створення належних умов їх утримання, а й стимулюванню відповідального ставлення людини до тварини та забезпечення від надлишку домашніх тварин і, відповідно, їх перетворення на безпритульних. У Польщі заборонено розведення тварин із комерційною метою та їхній продаж на ринках, ярмарках, через заклади та підприємства торгівлі тощо. Заборонено випускати собак без контролю та маркування, окрім собак, що утримуються громадськими організаціями. Муніципальна влада зобов'язана забезпечувати безпритульних тварин притулками, забезпечувати догляд котам, що живуть вільно, в тому числі їх годування, здійснювати стерилізацію тварин у притулках, пошук власників для безпритульних тварин. Завдяки таким особливостям закону в країні застосовують гуманну методику скорочення чисельності безпритульних тварин, що ґрунтується на методі ВСП (відлов – стерилізація – повернення на місце попереднього перебування). Така законодавча база забезпечує широкий розвиток зооохисного й екологічного рухів. Однак, на відміну від Чехії та Угорщини, товариства із захисту тварин у Польщі переважно не є спеціалізованими і більшість так чи інакше тяжіє до допомоги безпритульним тваринам – котам та собакам.

Ми вважаємо, що специфіка роботи громадських організацій Польщі, їх орієнтація здебільшого на допомогу котам та собакам, подібна до українських реалій, але Україні було б корисно залучати інший досвід Польщі – досвід муніципального фінансування притулків. А також більш розгалужений розвиток мережі притулків та станцій надання допомоги безпритульним і покинутим тваринам, як це зроблено у Чехії. В умовах децентралізації подібні рятувальні станції та притулки можуть бути створені за підтримки місцевих органів влади у більшості територіальних громад.

На нашу думку, ще одним механізмом регулювання чисельності тварин та підвищення рівня відповідальності власників може стати угорський досвід обов'язкової стерилізації собак та котів, а також впровадження дозвільних документів на собак бійцівських порід. Для цього потрібно внести зміни до існуючого законодавства, зооохисники можуть бути залучені до громадських слухань та подальшого моніторингу дотримання нового законодавства.

Ці зміни дозволять громадським організаціям більше уваги направити на соціально-освітню діяльність, та поступову зміну ціннісних орієнтацій широкої громадськості у бік гуманного ставлення до навколишнього світу. Як це роблять громадські організації Польщі, діяльність яких направлена, у тому числі на: лекції для молоді та школярів, організація виставок та інших заходів з просвітницькою метою,

участь в адміністративному та нормотворчому процесі разом з органами державної влади тощо. В Україні це можливо в рамках спеціальних освітніх програм для шкіл та ВНЗ, розроблених та впроваджених громадськими організаціями спільно з місцевими органами влади та Міністерством освіти і науки України.

Список використаних джерел

1. Zákon Èeské národní rady è. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání. – Access mode: [http://eagri.cz/public/web/mze/legislativa/pravnip r e d p i s y - m z e / t e m a t i c k y - p r e h l e d / L e g i s l a t i v a - M Z e _ u p l n a z n e n i _ z a k o n - 1 9 9 2 - 2 4 6 - v i c e o b l a s t i . h t m l](http://eagri.cz/public/web/mze/legislativa/pravnip_r e d p i s y - m z e / t e m a t i c k y - p r e h l e d / L e g i s l a t i v a - M Z e _ u p l n a z n e n i _ z a k o n - 1 9 9 2 - 2 4 6 - v i c e o b l a s t i . h t m l).
2. Törvény az állatok védelméről és kíméletéről. – Access mode: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99800028.TV.
3. Ustawa o ochronie zwierząt. – Access mode: <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19971110724>.

Віталій ШЕВЦОВ

аспірант кафедри державного управління та місцевого самоврядування ДРІДУ НАДУ

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ УКРАЇНИ В ПІДГОТОВЦІ МЕДИЧНИХ КАДРІВ

Основні положення Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року визначають, що пріоритетними напрямками державної освітньої політики є: модернізація структури, змісту й організації освіти на засадах компетентнісного підходу, як основи фахової підготовки кваліфікованих кадрів в європейських країнах [1]. Тому вивчення та запровадження досвіду країн ЄС є актуальним науковим завданням.

Глобалізація та інтеграційні процеси свідчать про те, що молоді фахівці здатні сьогодні конкурувати на міжнародному ринку праці виключно за умови відповідності системи освіти в Україні вимогам європейської освітньої політики. Інтеграція України в Болонський процес дозволить здолати багатолітнє відчуження національної системи освіти від європейського ринку праці й освітніх послуг.

Євроінтеграційний рух України впливає на всі сфери життєдіяльності сучасного суспільства, зокрема й на систему професійної медичної освіти. А значить стратегії сучасного розвитку медичної освіти України визначаються через аналіз світового досвіду професійної підготовки медичних кадрів та визначення на цій основі відповідних орієнтирів у підготовці медичних кадрів для національної системи охорони здоров'я, яка сьогодні активно реформується.

Тому метою дослідження є проведення порівняльного аналізу систем підготовки лікарів стоматологів у вищих медичних навчальних закладах країн ЄС та України. Початкові тенденції щодо євроінтеграційного наближення системи вищої медичної освіти для підготовки стоматологів було закладено ще у 2002 році Президентом України в указі «Про Програму профілактики та лікування стоматологічних захворювань на 2002 – 2007 рр.» від 21 трав. 2002 р. № 475 [2]. Цим документом перше в історії незалежної України було презентовано стратегію державної політики у сфері охорони здоров'я щодо забезпечення доступної кваліфікованої стоматологічної допомоги. Новітніми напрямками розвитку стоматологічної служби глава держави окреслив розширення міжнародного співробітництва з метою обміну досвідом надання стоматологічної допомоги населенню та розвиток системи підготовки стоматологічних кадрів.

Для порівняння необхідно зазначити, що в країнах ЄС існують певні особливості у підготовці кадрів для стоматологічної служби. Так, найбільша кількість студентів на перший курс навчання приймаються: в Румунії – одна особа на 12,4 тис. жителів країни; Далій йдуть Португалія (1:14,8 тис.), Болгарія (1:20,6 тис.), Литва (1:21,7 тис.). Найменший прийом на навчання студентів-стоматологів спостерігається у Нідерландах (1: 67,9 тис.), Латвії (1: 65,7 тис.), Бельгії (1: 61,1 тис.), Італії (1: 59,0 тис.), Швейцарії (1: 58,6 тис.), Великобританії (1: 55,4 тис.), Франції (1: 53,8 тис.). Вочевидь, політика багатьох країн ЄС спрямована на використання стоматологів-початківців, які закінчують навчання в інших країнах, таких як: Румунія, Болгарія, Литва, Словенія, Польща та можуть бути рекрутованими на ринку праці в більш заможних країнах.

Більшість навчальних закладів, які готують майбутніх стоматологів, відкрито в Італії (34), Німеччині (30), Іспанії (17), Франції (16), Великобританії (16). В країнах ЄС медичні кадри для стоматологічної служби готуються переважно в навчальних закладах державної форми власності (90 %). Приватні навчальні заклади існують лише в 9-ти європейських країнах, а їх питома вага не перевищує 10 % в національній системі підготовки медичних кадрів. В Україні підготовку лікарів стоматологів здійснюють 23 вищі навчальні заклади, з них 4 заклади функціонують як приватні (17 % ринку освітніх послуг). Але в цій царині існує дуже багато проблем. Зокрема, брак фінансування на закупівлю обладнаного симуляторами навчального класу, орієнтовна вартість якого складає біля 2 млн. грн. Тож не кожний український університет може дозволити собі такі передові технології навчання у підготовці майбутніх лікарів стоматологів.

Сьогодні європейські університети рекрутують абітурієнтів, пропонуючи як фахову освіту на основі традиційних форм навчання, а також упроваджуючи новітні форми фахової та післядипломної освіти. Так, у 2019 році програми магістратури за спеціальністю «Стоматологія»

пропонують багато університетів. Дедалі активнішою формою підготовки стоматологів стає дистанційна форма навчання. Так, Cardiff Metropolitan University (Великобританія) пропонує магістерську програму підготовки фахівців, засновану на початковій кваліфікації в області стоматологічних технологій. Новацією є те, що для студента немає необхідності відвідувати університет, оскільки навчальна програма здійснюється за допомогою дистанційного навчання на основі персонального доступу до відео-конференції через ПК.

У кожному модулі проводяться щотижневі зустрічі, не менше 6 годин практичної роботи в тиждень у своїй лабораторії / на робочому місці протягом навчального року з використанням програм віртуальних симуляторів. Зміст курсу налічує 60 кредитів на кожному етапі навчання. Студенти вивчають модулі з обраної області спеціалізації, які можуть включати в себе фіксоване протезування (консервація), знімне протезування (протезування) і ортодонтію. Наприклад, назви модулів включають в себе складні повні та часткові зубні протези, точні насадки, імплантати, фіксовані і міофункціональні ортодонтичні пристосування.

Існує кілька модулів навчання на основі роботи, що включають тематичні дослідження, особисту роботу і розробку портфоліо. Дослідницькі модулі також є доступні для підготовки кандидатів в магістратуру. На цьому рівні студентам необхідно провести дослідницький проект, підготувати наукову працю та опублікувати статті. Тема дослідження узгоджується між студентом і обраним ним науковим керівником.

Модулі оцінюються за допомогою практичних та теоретичних іспитів, письмових чи практичних завдань або їх комбінації. Компонент магістра оцінюється дослідницьким проектом вартістю 60 кредитів. Кваліфікація дозволяє подати заявку на посаду старшого зубного техника і вище в медичному закладі. Успішне завершення програм також дозволяє рекрутувати випускників університету приватному сектору з метою виконання більш складної роботи з відповідно більш високим потенціалом заробітку. Мова навчання – англійська.

Для України деякий досвід медичних університетів є досить цікавим для адаптації та запровадження. Зокрема, до запровадження у навчальний процес підготовки стоматологів доцільно звернути увагу на такі позиції: удосконалення змісту навчання (збільшення частки варіативної складової та посилення практичної складової); упровадження інноваційних технологій професійної підготовки лікарів стоматологів (симулятивні навчальні класи); надати вищим медичним навчальним закладам більше автономії; збільшити кількість бюджетних місць при вступі до державних вищих навчальних закладів.

Список використаних джерел

1. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період

до 2021 року: указ Президента України від 25 червня 2013 року № 344. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>.

2. Про Програму профілактики та лікування стоматологічних захворювань на 2002 – 2007 рр.: указ Президента України від 21 трав. 2002 р. № 475. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>.

3. Програми магістратури за спеціальністю Стоматологія Європа 2019. – Режим доступу: <https://www.healthcarestudies.ru/Magistratura>.

Лілія ШЕВЧЕНКО

к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та регіональної економічної політики ДРІДУ НАДУ

Олена ПРОХОРОВА

магістр зі спеціальності «Публічне управління та адміністрування»

ПРОМИСЛОВА ПОЛІТИКА В КРАЇНАХ ЄС ТА МОЖЛИВІСТЬ ЇЇ АДАПТАЦІЇ В УКРАЇНІ

Сучасна євроінтеграційна політика України зумовила посилення конкуренції на внутрішньому ринку промислової продукції, що призвело до підвищення залежності від світової економічної кон'юнктури. Мета розвитку промисловості в умовах європейської інтеграції полягає у створенні сучасного, інтегрованого у світове виробництво, здатного до саморозвитку промислового комплексу, який відповідав би рівню країн ЄС.

Постіндустріальна економіка у країнах ЄС передбачає зростання частки сфери послуг як у структурі ВВП, так і в структурі зайнятих. Водночас промисловість була і залишається базовим напрямом розвитку економіки ЄС та важливим інструментом інтеграції країн-членів та угруповання в цілому у глобальну економіку, а рівень розвитку промисловості значною мірою визначає якість життя населення європейських країн. Таким чином, тема ефективності промислової політики розвинутих країн світу, зокрема країн-членів ЄС, за сучасних умов є актуальною тому, що від рівня розвитку промислового виробництва певною мірою залежить і розвиток економіки ЄС [1].

Процес глобалізації світового господарства відбувається за безпосередньою активною участю урядів індустріально розвинутих країн, які намагаються отримати для себе значні переваги від його реалізації. Без подібної активної позиції українського уряду реально забезпечити гармонізацію промислової політики з урахуванням економічної безпеки як у рамках країни в цілому, так і в межах регіонів і окремих підприємств дуже проблематично.

Сьогодні головною метою промислової політики ЄС є підвищення

конкурентоспроможності, а головним інструментом вважається створення таких умов для бізнесу, за яких дотримуються основні ринкові свободи та умови чесної конкуренції.

Світовий досвід свідчить, що промислова політика набуває ефективності за умов раціонального визначення мети (стратегічних пріоритетів) та інструментів для її досягнення. Все це у повній мірі справедливо і до ЄС, який володіє потужним інтелектуальним і технологічним потенціалом у промисловому виробництві та має всі перспективи отримати статус одного з високотехнологічних промислових центрів світової економіки. «Важливість та необхідність промислової політики для країн-членів підтверджується тим фактом, що вона почала формуватися на галузевому рівні ще до офіційного утворення ЄС – в рамках Договору про створення Європейського об'єднання вугілля та сталі (ЄОВС, 1951 р.). До 70-х років ХХ ст. був закладений правовий і організаційний фундамент для проведення загальної широкомасштабної промислової політики ЄС. Проте фактично до 1990 р. в ЄС не існувало чітко визначеної та законодавчо врегульованої промислової політики. У цей період інституції ЄС обмежувалися переважно позицією спостерігача у промисловій сфері; було запроваджено широку гаму статистичних порівняльних проектів, які пізніше було покладено на регулярну основу за допомогою щорічної публікації оглядів промислового виробництва, витрат на оплату праці, структурної та короткострокової підприємницької статистики тощо» [1].

У країнах ЄС реалізується низка нових секторних ініціатив з модернізації промислової політики, спрямованих на зміцнення конкурентоспроможності найперспективніших галузей промисловості, завоювання лідерських позицій на світовому ринку, протистояння зростаючому натиску іноземних конкурентів, зокрема США, Японії, Китаю. До кола пріоритетних віднесено наступні галузі: автомобілебудування; біотехнології; суднобудування; машинобудування; лісопереробна промисловість; оборонна промисловість; космічна промисловість; металургія. Основну увагу при цьому зосереджено на значному збільшенні фінансування державою наукових досліджень і розробок у зазначених секторах, спрощенні й уніфікації технічного регулювання, підтримці виробників на зовнішніх ринках тощо [2].

Особливої уваги заслуговує досвід удосконалення державної промислової політики у Німеччині, де виник новий тип взаємовідносин суспільства, держави і бізнесу, який одержав назву «соціальне ринкове господарство», сутність якого полягає в тому, що держава, з одного боку, сприяє високій ефективності ринкового господарства, а з іншого – на основі ефективності такої економіки забезпечує високий рівень соціального захисту громадян. Ще у 1969 р. федеральний уряд ухвалив «Принципи секторальної структурної політики», які досі залишаються актуальними і включають систему заходів із втручання держави у